

פרשת שופטים

כי השחד יעור עיני חכמים...

איתא בגמרא סנהדרין, אמר ר' יצחק, מפני מה לא נתגלה טעמי תורה, שהרי שתי מקראות נתגלו טעמן ונכשל בהם גדול העולם. כתיב "לא ירבה לו נשים", אמר שלמה אני ארבה ולא אסור, וכתיב "יהי לעת זקנתו נשיו הטו את לבבו. ובמקום אחר כתיב "לא ירבה לו סוסים", ואמר שלמה אני ארבה ולא אשוב, וכתיב "ותצא מרכבה ממצרים".

ומקשים, הרי גם בשוחד נאמר בתורה הטעם, כי השחד יעור עיני חכמים, ומדוע לא אמר שלמה אני אתן לשחד ולא אטה את הדין. וההסבר הוא, כי באלו המצוות שנמסרו טעמן חשב שלמה שהם נאמרו להדיוטות, לאנשים פשוטות שקל להם לסור מדרך הישר, והוא הרגיש בעצמו שהוא חכם ותקיף בדעתו ולכן הוא לא יכשיל. לא כן באזהרה על איסור שוחד, כאן אין מקום לטעות שרק לפשוטי עם נאמרו הדברים, שהרי בפירוש נאמר כי השחד יעור עיני חכמים.

(עיטורי תורה)

כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים...

פעם אחת באו שני בעלי דין להאזהב ישראל להתדיין בפניו בענין כספי חשוב. מששמע את טענת שני הצדדים נוכח הרב, כי אחד מבעלי הדין אינו צודק בריבו. וגם בעל הדין עצמו הרגיש שטענותיו קלושות, ועלה במחשבתו לשחד את הרב. אבל ידע שהרב הוא צדיק תמים ולא יקח שוחד, הלך והכניס סכום כסף בכיס מעילו של הרב שהיה תלוי על עיקר. אחרי המעשה הזה הרגיש הרב נטייה לצדד בזכותו של ביל דין זה. השתומם הרב על השינוי שהתחולל במחשבתו, שהרי ברור היה לו עד עכשיו שפלוני אינו צודק, ומניין הפנייה הזאת לזכותו. הפסיק הרב את דין תורה באמצע, לבש את מעילו ויצא החוצה לטייל קצת, כדי שיעמוד בדעה צלולה על טיב העניין. כשתחב את ידו בכיס מעילו מצא סכום כסף ואמר, כמה גדול כח השוחד, אעפ"י שלא ידעתי דבר, בכל זאת השפיע עלי והתחלתי לראות הדברים באור אחר ונטיתי לצד השני. אמר האזהב ישראל, זה הפירוש של ויסלף דברי צדיקים, דלכאורה קשה, איך הכתוב מכנה את זה שקבל שוחד בכינוי "צדיק", אלא יש שמקבל השוחד הוא באמת צדיק, שלא לקח ולא ראה את כסף השוחד בעיניו, בכל זאת גם בעניין זה מסלף השוחד דברי האמת.

(עיטורי תורה)